

ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ

Διήγημα

Ἐγείνεν ἐξαίφνης σιωπή. Οἱ χαρτοπαίχται ἐκνττάχθησαν ἐκπληκτοί. Τί ἐζήτει εἰς τὸ καταγωγίον των ὁ ἱερεὺς; Εἰς τὴν χαμηλὴν ἀσβεστόχριστον αἴθουσαν μὲ τὴν θερμὴν καὶ πινηρὰν ἀτμοσφαῖραν, μὲ τὰς βολὰς λυχνίας, μὲ τὴν πρασίνην τράπεζαν, μὲ τοὺς σωροὺς τῶν νομισμάτων εἰς τοὺς παλμοὺς τοῦ κέρδους, εἰς τὰς ὕβρεις, εἰς τὰς βλασφημίας, εἰς τὰς ἔριδας τί ἤθελεν ἡ σεμνὴ καὶ γαλήνιος ἐκείνη μορφή μὲ τὴν λευκὴν γενειάδα καὶ τὸ κατὰμαυρον ἔνδυμα;

Ἐκλείσεν ἐν τούτοις τὴν θύραν ὀπισθὲν τοῦ ὁ ἱερεὺς καὶ ἐπροχώρησεν. Ἐκαλησπέρισε καὶ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ καθίση. Τοῦ ἔκαμην τόπον εὐσεβάστως. Τὸν ἐγνώρισαν ὅλοι· ἦτο ὁ παπᾶ-Φιλητᾶς ὁ ἴδιος, ὁ ἐφημέριος τῆς γειτονικῆς ἐκκλησίας. Καλὸς χρυσὸς ἄνθρωπος. Ποτὲ δὲν εἶχεν ἀκουσθῆ αὐτὸς διὰ κανέν ἐλάττωμα. Ἡ παρουσία του εἰς τὸ χαρτοπαικτεῖον ἐγέννησε μυρίας ὑποψίας εἰς τὰς ψυχὰς ὄλων ἐκεῖ ..

«Αἶ, παιδιὰ μου» τοῖς εἶπεν εὐθύς ὁ παπᾶ-Φιλητᾶς· «μὴ ντρέπεσθε, ξακολουθάτε τὸ παιγνίδι σας. Σὰν παραμονὴ ποῦ ξημερώνει αὐριό, ἦλθα νὰ σᾶς τα κόψω κ' ἐγὼ ἓνα χέρι—ἓνα χέρι μονάχα—ἔτσι γιὰ νὰ πῶ μαζὶ σας καὶ τοῦ χρόνου. Θέλετε;

—Θέλουμαι, λέει; Ὅ,τι ὀρίζεις δέσποτα μου!

Οἱ παῖχται ἀνεκουφίσθησαν. Ὁ κόπτης ἐνεχείρισεν εἰς τὸν ἱερέα τὴν χαρτοδεσμίδα, εὐθύς ὡς εἶδεν ὅτι ἔσπερον ὅλοι εὐχαρίστως τὴν μικρὰν αὐτὴν παρένθεσιν. Ὁ ἱερεὺς ἀνέσπυρε τότε ἐκ τοῦ κόλπου του ἐν βαλάντιον καὶ τὸ ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης, χωρὶς νὰ τὸ ἀνοίξῃ. Ἀνέμιξε κατόπιν μὲ ἀρκετὴν ἀδεξιότητα τὰ χαρτῖα, ἔλαβεν ἐν τὸ ἐνέπηξεν εἰς τὸ μέσον τῆς δεσμίδος καὶ ἐσταμάτησε.

«Βάνετε μου τώρα» εἶπε· «σηκόνω ὅσα θέλετε καὶ ὅπου θέλετε».

Οἱ θεματισταὶ ἐράνησαν πρόθυμοι:

«Δέκα φράγκα στὸν ἄσσο.

—Καὶ δέκα στὸ ρήγα.

—Κι' αὐτὰ στὸ πέντε.

—Καὶ τοῦτα ἴδω στὸ τρία.

—Καὶ τοῦτα...

—Ἐλάτε, γειά σας, παιδιὰ μου» ἔλεγεν ὁ ἱερεὺς μὲ μειδιάμα, «βάνετε. Ἐνα χεράκι μο-

ναχὰ γιὰ τὸ καλό· δὲν ἔχει τέτοσο-τίρο καὶ πάρολι. Ὅποιος θέλῃ νὰ μὲ παίξῃ, ἄς βάνῃ ἀπὸ τώρα. Σηκόνω ὅσα ὅσα».

Τὰ θέματα ἐπιπτον τώρα βροχηδόν:

«Στὴ δάμα, Δέσποτά μου.

—Στὸν ἄσσο.

—Στὸ φάντε.

—Ἐδῶ κ' ἐγώ.

—Κι' αὐτὰ».

Ἐβαλαν ὅλοι. Ἐγείνε πάλιν σιωπή, καὶ ὅλοι περιέμειναν μὲ αγωνίαν νὰ γυρίσῃ πλέον τὰ φύλλα ὁ κόπτης. Πρώτην φορὰν ποῦ ἔτυχε νὰ παίξουν μὲ ἄγιον ἄνθρωπον καὶ καθ' ἓνας ἐπίστευεν ὅτι τώρα θὰ γνωρίσῃ τὴν τύχη του. Ἐμπρὸς λοιπόν, νὰ ἰδοῦμε ποιὸς θὰ ἔλθῃ φάτσα. Ποιὸς θὰ χάσῃ καὶ ποιὸς θὰ κερδίσῃ στὸ παράξενο αὐτὸ παιγνίδι.. Καὶ εἰς τὴν σιωπὴν τῆς προσδοκίας ἤκούσθη ἔξω ὀργίλος ὁ μυκηθμὸς τοῦ βορρά, σείσαντος τὴν οἰκίαν ὄλων καὶ συρίζαντος διὰ τῶν ὀπῶν καὶ τῶν ραγάδων ἐκείνων ὀξέως εἰς τὰ ὄτα τῶν συνηγμένων ἐκεῖ, οἰονεὶ λέξεις τινὰς συμπαθείας καὶ ἐλέους, τὰς ὁποίας ὅμως κανεὶς δὲν ἤκουσε τὴν στιγμὴν ἐκείνην... Μόνος ὁ ἱερεὺς ἦτο, φαίνεται, συνειθισμένος εἰς τὴν μυστικὴν γλωσσὴν τοῦ βορρά... Ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰ παιγνιόχαρτα, χωρὶς νὰ τὰ γυρίσῃ· ἐρίψεν ἐν βλέμμα ταχὺ ἐπὶ τῶν κύκλω συνεσωρευμένων χρημάτων, ὡς νὰ τὰ ὑπελόγησε, καὶ ἠύχαιστημένος ἠτένισε κατόπιν ἓνα ἓνα τοὺς περὶ αὐτὸν συμπαίχτας. Ὅλη των ἡ ἀπορία ἐζωγραφήθη εἰς τὰ βλέμματα, τὰ ὁποία προσήλουν σιωπῶντες ἐπὶ τοῦ ἱερέως. Τί συνέβαινε λοιπόν;

«Παιδιὰ μου» τοῖς εἶπε· «θὰ σᾶς παρακαλέσω μιὰ χάρι. Πῆτε πῶς ἦλθατε ὅλοι τέτοσοι πῆτε πῶς ἐχάσατε ὅλ' αὐτὰ ποῦ μοῦ ἔχετε θαλμένα... Γιὰ σᾶς εἶνε μικρὴ ἡ ζήμια, μὰ γιὰ μένα μεγάλη ἡ χάρι, καὶ γιὰ κάτι ἄλλους ἀκόμα μεγαλύτερη... Ὁ Θεὸς θὰ σᾶς τὸ πλερώσῃ, γιατί ἐλεεῖτε πτωχοὺς. Ὅχι λίγες οἰκογένειαι καὶ ἀπὸ τῆς γειτονιά μας ἐδῶ βρίσκουνται σὲ ἀθλία κατάστασι. Ἡ φτώχεια ἐτοῦτο τὸ χρόνον ῥήμαξε τὴν τόπο. Φιλανθρωπία, παιδιὰ μου, φιλανθρωπία... Μὴ λυπηθῆτε τὰ λεπτά σας, γιατί ἀληθινὰ πιάνουν τόπο. Μέρα ποῦ ξημερώνει αὐριό θὰ τὰ μοιράσω στοὺς πτωχοὺς καὶ στοὺς

δυστυχισμένους, νὰ φάγουν, νὰ ζεσταθοῦν καὶ νὰ γιορτάσουν σὰν Χριστιανοί. Ἐγὼ εἶμαι φτωχός· ὅ,τι περὶ κάμετε σεῖς· ποῖος ἀπὸ τοὺς πλουσίους μας, ποῦ δίνουν μονάχα γιὰ νὰ γραφτοῦν τὰ ὀνόματά τους, θ' ἀκούσῃ τὸ φτωγὸν παπὰ τῆς ἐνορίας σας; Ὁ Θεὸς βλέπει τὴν προξί σας, κ' ἐγὼ δὲν θὰ λησμονήσω τὰ ὀνόματά σας, σὰν θὰ σταθῶ αὐριο μπροστὰ στὴν Ἁγία Τράπεζα».

Συγκίνησις ἱερὰ κατέλαβε τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνους. Αἱ λέξεις τοῦ ἱερέως τοὺς ἔκαμαν νὰ ριγῆσιν. Διακρούσης τῆς διακεκομμένης, τῆς παρακλητικῆς ὁμιλίας του, ἠγέρθησαν ὅλοι καὶ τὸν περιστοίχισαν μετὰ σεβασμοῦ.

« Πάρ' τα. Δέσποτά μου, πάρ' τα » ἔκρουε ἀφ' ὄλων τὰ στόματα· καὶ ἡ φωνὴ τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνων, τῶν ἐμπαθῶν, τῶν ἀγρίων, ἀντήχει τώρα μαλακῆ, ταπεινῆ, κατανύσσουσα. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀγαθοῦ ἱερέως ἀνέβλυσαν δάκρυα εὐγνωμοσύνης.

«Εὐχαριστῶ, παιδιά μου, εὐχαριστῶ», ἔλεγε·

καὶ ἡ χεὶρ του ἐσύναζε τρέμουσα τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ὄθουν πρὸς αὐτὸν γύρω οἱ χαρτοπαίχται. Ἄφ' οὗ τὰ ἔκαμαν ὅλα ἕνα σωρόν, ἐπὶ τοῦ πρασίνου σκεπάσματος τῆς τραπέζης, ἤνοιξε τὸ βαλάντιόν του καὶ τὸ ἐπέδειξε. Ἦτο κενόν. Οἱ συμπαίχται δὲν εἶπον τίποτε. Ὁ ἱερεὺς ἐπανάλαβε :

«Εὐχαριστῶ, παιδιά μου, εὐχαριστῶ. Ἐχὼ καλὴ τύχη. Καὶ τοῦ χρόνου».

Ἐφύλαξε τὰ χρήματα εἰς τὸ βαλάντιόν του, ἐφύλαξε τὸ βαλάντιόν εἰς τὸν κόλπον του καὶ ἐκινήθη νὰ φύγῃ. Ἐκυψαν ὅλοι τότε καὶ ἠσπάσθησαν μετ' εὐλαθείας τὴν εὐεργετικὴν του χεῖρα. Διὰ κανέν των κέρδος δὲν ἠσθάνθησαν ἀκόμη οἱ χαρτοπαίχται ἐκεῖνοι τόσην ἀγνὴν χαρὰν . . .

Ὁ ἱερεὺς ἀπῆλθε. Καὶ ὁ ὀργίλος βορορὰς ἐξήκολούθη νὰ σείῃ τὴν οἰκίαν καὶ νὰ συρίζῃ διὰ τῶν ὁπῶν καὶ τῶν ῥαγάδων οἰοῦναι λέξεις συμπαθείας καὶ ἐλέους, τὰς ὁποίας ὅλοι ἠσθάνοντο ἀπ' ἐκεῖνης τῆς στιγμῆς. . . .

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΣΑΔΟΒΑΣ

Κεφάλαιον ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ ἔργου τοῦ Ἑρρίκου Σύδελ «Ἡ γένεσις τῆς Γερμανικῆς Ἀυτοκρατορίας» μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ

ΒΕΡΝΑΡΔΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΞΩΝΙΑΣ ΜΑΪΝΙΓΓΕΝ

[Συνέχεια, ἴδε σελ. 70]

Ὁ πρίγκηψ Διάδοχος τῆς Πρωσσίας εἶχε λάβει τὴν διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ προέλαιεν πάσαις δυνάμεσι, τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωΐας, εἰς Καινιγινχόφ... Τὰ στρατεύματά του ἴσταντο δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἦσαν διεσπαρμένα ἐπὶ γραμμῆς ἐχούσης μῆκος τριῶν σχεδὸν μιλίων. Τῇ ἐξαιρέσει τοῦ 1. Σώματος καὶ τῶν πρωτοπορειῶν τοῦ 5. καὶ τοῦ τῆς Βασιλικῆς Φρουρᾶς, ἅτινα τὴν προτεραιὰν ἤδη εἶχον διαβῆ τὸν Ἄλβιν, πάντα τὰ λοιπὰ Σώματα τοῦ ἔπρεπε νὰ ὑπερβῶσιν ἀκόμη τὸν ῥηθέντα ποταμὸν· μεθ' ὅλην δὲ τὴν μεγάλην σπουδὴν δὲν ἦτο ἐφικτὸν ν' ἀρχίσωσι τὴν περαιτέρω προέλασιν πρὸ τῆς ὀγδόης ὥρας, καὶ τότε ἀκόμη ὄφειλον νὰ διανύσωσι τοὐλάχιστον δύο μίλια μέχρι τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἐνῶ τὸ μὲν 1. Σῶμα ἔπρεπε νὰ διατρέξῃ πορείαν 2 1)2, ἡ δὲ μεραρχία ἵππικου 2 σχεδὸν μιλίων. Θὰ ἦτο δυνατόν λοιπὸν νὰ παρέλθῃ ἡ μεσημβρία, πρὶν ἢ δυνήθωσι νὰ λάβωσιν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν συναφθεῖσαν μάχην. Ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε παρατάξεως τῆς δευτέρας στρατικῆς ἐνοεῖτο ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι αὕτη ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ εἰς τρεῖς φάλαγγας, ἔχουσα ἀριστερὰ, πλησίον τοῦ Ἄλβως, τὸ ἕκτον Σῶμα ὑπὸ τὸν στρατηγὸν φὸν Μούτιους, ἐν τῷ μέσῳ τὴν Βασιλικὴν Φρουρὰν

καὶ ὀπισθεν αὐτῆς τὸ 5. Σῶμα, δεξιὰ δὲ, ἐγγὺς τῆς Βίστριτς, τὸ 1. Σῶμα, ἀκολουθούμενον ὑπὸ τῆς μεραρχίας ἵππικου. Αἱ πρὸς τὴν προέλασιν διαταγαὶ τοῦ Διαδόχου ἦσαν ἀπλούσταται : ὡς πρῶτα σημεῖα διευθύνσεως ἐδόθησαν εἰς τὰς φάλαγγας τρία χωρία, ἔνθα ἡ μεσαία φάλαγγς εὐρίσκετο μόλις εἰς ἀπόστασιν 3000 βημάτων ἀπὸ τῶν εἰς τὰς δύο πτέρυγας φαλάγγων. Κατόπιν δὲ ἔλεγεν ἡ διαταγὴ νὰ προχωρήσῃ ἕκαστος ὅσον τάχιστα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὅπου καὶ ἂν τὸν εὔρη. Εἶδομεν, πῶς ἡ πρωτοπορεία τῆς Βασ. Φρουρᾶς ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Ἀλβενσλέβεν εἶχεν ἐκινήσει ἤδη ἐξ ἰδίας προαιρέσεως συνωδᾶ πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης διαταγῆς, πρὶν λάβῃ αὐτὴν τὸν ἀντικτὸν ὁμῶς ὁ στρατηγὸς Βονὶν, καίτοι παροτρυνθεὶς ῥητῶς ὑπὸ τοῦ Μόλτικε νὰ ἐνεργήσῃ κατ' ἰδίαν κρίσιν, εἶχε περιμεινεῖ πρῶτον τὴν διαταγὴν τοῦ Διαδόχου καὶ ἀρχίσει ἐπομένως τὴν κίνησιν του περὶ τὴν δεκάτην μόνον. Ἄλλ' ἐξοχρὸς ἐφάνη πανταχοῦ ὁ ἕλος τῶν στρατευμάτων. Μεθ' ὅλην τὴν ῥαγδαίαν βροχὴν καὶ τὸ διαβεβρηγμένον ἔδαφος, οἱ στρατιῶται ἐπορεύοντο τόσον τάχως, ὥστε ὑπερέβαλον πᾶσαν προσδοκίαν τῶν προϊσταμένων των. Καὶ ἂν ἀκόμη ἐπιπτὸν τινεὶ ἄνευ πνοῆς καὶ λιπόθυμοι, καὶ ἂν ἀκόμη οὐκ ὀλίγοι ἵπποι ἀπέθνησκον ἐξου-